

ปัจจัยการบริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก

Administration factors of Regional Special Education Center 7 Phitsanulok

บรรณวิทย์ กิตก้อง¹ นงลักษณ์ ใจฉลาด²
Bannawit Kudkong, Nongluck Jaichalad

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการบริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 76 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) และทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่าระดับปัจจัยการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

คำสำคัญ (Keywords): ปัจจัย; ปัจจัยการบริหาร; ศูนย์การศึกษาพิเศษ

Abstract

The purposes of research were to study administration factors of Regional Special Education Center 7 Phitsanulok. The samples of this study were 76 school administrators and educators from these school, define the sample using the tables of Krejcie & Morgan by stratified random sampling. The research instrument was a 5 rating scale questionnaire for collecting research data. The data was analyzed by mean, standard deviation. The results were as follows: The level of administration

Received: 2023-03-14 Revised: 2023-03-26 Accepted: 2023-03-26

¹ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ พิบูลสงคราม Master of Education Program in Education Administration Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University. Corresponding Author e-mail: Bannawit.kk@gmail.com

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม Faculty of Education, Pibulsongkram Rajabhat University

factors was high. Considering each aspect, it was found that the Organization structure aspect had the highest average scores and the lowest scores was the Information technology aspect.

Keywords: Factors; Administration factors; Special Education Center

บทนำ (Introduction)

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนที่รัฐจะต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามทุกด้านเพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะคุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาอาชีพและการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) โดยการพัฒนาการศึกษาถือเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการเสริมสร้างศักยภาพประชากร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่คนพิการต้องได้รับการฟื้นฟูสมรรถนะและการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong learning) ให้สามารถดำรงตนได้อย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้ความเป็นมนุษย์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ประเทศไทยตระหนักและให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการเพื่อให้คนพิการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานและโอกาสการพัฒนาสมรรถนะ สามารถพึ่งตนเองและดำรงชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 10 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้หรือร่างกายพิการหรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้หรือไม่ผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษโดยเฉพาะการศึกษาสำหรับคนพิการให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายและให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560)

ศูนย์การศึกษาพิเศษ เป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบหรือตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิตและจัดการศึกษาอบรมแก่ผู้ดูแลคนพิการ ครู บุคลากร และชุมชนรวมทั้งการจัดสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ, 2551) ในปัจจุบัน พบว่า การจัดการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษได้ขยายตัวและมีบทบาทหน้าที่เพิ่มมากขึ้น แต่เมื่อพิจารณาด้านคุณภาพ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่ควรปรับปรุงและยังคงประสบปัญหาในภาพรวมด้านต่าง ๆ เช่น ความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของหน่วยงานและผู้จัดบริการส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ไม่เท่ากัน บุคลากรของศูนย์การศึกษาพิเศษยังขาดทักษะและประสบการณ์ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องการพัฒนากำลังคนโดยเฉพาะ

ด้านอุตสาหกรรม วิสัยทัศน์ใหม่ของการศึกษายุคเทคโนโลยีใหม่ ผู้บริหารและทีมงานต้องการการพัฒนาทักษะการบริหารและบริการยุคใหม่อย่างเป็นระบบต่อเนื่องและเป็นมืออาชีพ ฯลฯ (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2557)

ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก ได้มีการจัดการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มแก่เด็กพิการทุกประเภทในจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีการจัดการเรียนการสอนแก่เด็กพิการที่มารับบริการในศูนย์การศึกษาพิเศษ หน่วยบริการและเด็กพิการที่รับบริการที่บ้าน โดยมีจำนวนเด็กพิการที่รับผิดชอบในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 446 คน (ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก, 2565) จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2564 พบว่า มีจุดต้องพัฒนาในด้านปัจจัยการบริหารสถานศึกษา ได้แก่ การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาใหม่ให้สามารถดำเนินงานตามโครงสร้างการบริหารงานได้อย่างเป็นระบบต่อเนื่องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นภายในสถานศึกษาหรือเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นภายนอกสถานศึกษา และการนำข้อมูลสารสนเทศมาเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนางาน กิจกรรมและโครงการของสถานศึกษา เพื่อให้การพัฒนางานกิจกรรมต่อเนื่อง (ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก, 2565)

จากสภาพปัญหาและจุดที่ต้องพัฒนาดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการบริหารที่ควรได้รับการพัฒนาเพื่อให้การบริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการศึกษาเรื่องปัจจัยการบริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานและนำผลที่ได้จากการศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง แก้ไขและพัฒนากระบวนการบริหารงานของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลกให้มีความเหมาะสมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาปัจจัยการบริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 92 คน (ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก, 2565) และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา

ของ ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 76 คน ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครชีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คนและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 74 คน โดยผู้บริหารสถานศึกษาทำการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และบุคลากรทางการศึกษาทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม มีลักษณะของแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) โดยผ่านการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence : IOC) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งได้ค่าความสอดคล้องทั้งฉบับอยู่ระหว่าง 0.6 - 1.00 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยผ่านการทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัย จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีการหาสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) และได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.864

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้ 1) ขอความอนุเคราะห์จาก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลในการวิจัย จากกลุ่มตัวอย่าง 2) แจกแบบสอบถามโดยใช้แบบฟอร์มสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Google forms) จำนวน 76 ฉบับ 3) รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่อดำเนินการหาค่าสถิติ

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย (Research Results)

จากการศึกษาปัจจัยการบริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก สามารถสรุปได้ดังภาพที่ 1 และรายละเอียดภาพรวมดังตารางที่ 1

ภาพที่ 1 ปัจจัยการบริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยการบริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลกในภาพรวม

ปัจจัยการบริหาร	n = 76		ระดับปัจจัย การบริหาร	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ	4.35	0.37	มาก	2
2. ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร	4.30	0.37	มาก	4
3. ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร	4.35	0.38	มาก	3
4. ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร	4.39	0.33	มาก	1
5. ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.26	0.42	มาก	5
รวมเฉลี่ย	4.33	0.31	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลกในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยการบริหารที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.33) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.37) อยู่ในระดับมาก และลำดับสุดท้าย คือ ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 0.42) ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลกด้านภาวะผู้นำ

ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ	n = 76		ระดับปัจจัย การบริหาร	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารใช้สิทธิพลในการจูงใจ กระตุ้น ชี้นำ ให้บุคลากรมีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน	4.20	0.57	มาก	6
2. ผู้บริหารได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคลากรในสถานศึกษา	4.39	0.57	มาก	3
3. ผู้บริหารใช้สิทธิพลในการจูงใจ กระตุ้น ชี้นำ ให้บุคลากรมีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน	4.20	0.57	มาก	6
4. ผู้บริหารได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคลากรในสถานศึกษา	4.39	0.57	มาก	3
5. ผู้บริหารสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือร่วมใจระหว่างบุคลากรผู้ร่วมงาน	4.39	0.54	มาก	2
6. ผู้บริหารทำหน้าที่อำนวยความสะดวกหรือสั่งการ บังคับบัญชาบุคลากรในสถานศึกษา	4.34	0.53	มาก	5
7. ผู้บริหารประสานงานกับบุคลากรในสถานศึกษาในการปฏิบัติงาน	4.37	0.54	มาก	4
8. ผู้บริหารกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา	4.41	0.55	มาก	1
รวม	4.35	0.37	มาก	

จากตารางที่ 2 เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา เป็นอันดับแรก ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = 0.55) และ อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือร่วมใจระหว่างบุคลากรผู้ร่วมงาน ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.54) อยู่ในระดับมาก ส่วนในลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารใช้สิทธิพล ในการจูงใจ กระตุ้น ชี้นำ ให้บุคลากรมีความเต็มใจและกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.20, S.D. = 0.57) ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลกด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร

ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร	n = 76		ระดับปัจจัย การบริหาร	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน	4.39	0.57	มาก	1
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน	4.37	0.54	มาก	2
3. ผู้บริหารมีกระบวนการจัดบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรและส่งเสริมให้บุคลากรมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ	4.33	0.57	มาก	3
4. ผู้บริหารกำหนดหลักการปฏิบัติงานโดยมีการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคลากรภายในองค์กร	4.26	0.57	มาก	5
5. บุคลากรขององค์การยอมและปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กรที่สถานศึกษากำหนดไว้	4.21	0.52	มาก	6
6. ผู้บริหารส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากรให้ประสบความสำเร็จด้วยความสามัคคีร่วมแรงร่วมใจของบุคลากร	4.26	0.53	มาก	4
รวม	4.30	0.37	มาก	

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ปัจจัยด้านบรรยากาศและวัฒนธรรมองค์กร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 0.37) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน เป็นอันดับแรก ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.57) และอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนและนอกห้องเรียนที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 0.54) อยู่ในระดับมาก ส่วนในลำดับสุดท้าย คือ บุคลากรขององค์การยอมและปฏิบัติตามวัฒนธรรมองค์กรที่สถานศึกษากำหนดไว้ ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = 0.52) ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลกด้านการพัฒนาบุคลากร

ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร	n = 76		ระดับปัจจัย การบริหาร	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ความชำนาญและทักษะในการทำงาน	4.45	0.53	มาก	1
2. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีทัศนคติ ค่านิยม และวิธีการในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ	4.33	0.53	มาก	4
3. ผู้บริหารมีกระบวนการพัฒนาบุคลากรโดยการให้การศึกษา การฝึกอบรมและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในการทำงาน	4.39	0.54	มาก	2
4. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรทำงานบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษา	4.34	0.50	มาก	3
5. ผู้บริหารพัฒนาทัศนคติของบุคลากรในสถานศึกษาให้เป็นไปในทางที่ดี มีกำลังใจและรักงาน	4.29	0.61	มาก	6
6. ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรปรับปรุงการปฏิบัติงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น	4.29	0.58	มาก	5
รวม	4.35	0.38	มาก	

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.38) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ความชำนาญและทักษะในการทำงาน เป็นอันดับแรก ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = 0.53) และอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ผู้บริหารมีกระบวนการพัฒนาบุคลากรโดยการให้การศึกษา การฝึกอบรมและเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในการทำงาน ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.54) อยู่ในระดับมาก ส่วนในลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารพัฒนาทัศนคติของบุคลากรในสถานศึกษาให้เป็นไปในทางที่ดี มีกำลังใจและรักงาน ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = 0.58) ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลกด้านโครงสร้างองค์การ

ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ	n = 76		ระดับปัจจัย การบริหาร	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		

1. ผู้บริหารกำหนดสายงานการบังคับบัญชาในการมอบหมายงานและความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ	4.49	0.53	มาก	2
2. ผู้บริหารกำหนดบทบาทหน้าที่และภารกิจงานด้านบริหารงานวิชาการอย่างเหมาะสม	4.39	0.49	มาก	4
3. ผู้บริหารกำหนดบุคลากรในการปฏิบัติงานตามความเหมาะสมของงานและสอดคล้องกับความรู้ความสามารถ	4.21	0.41	มาก	6
4. ผู้บริหารมีกระบวนการกระจายอำนาจ การควบคุมการปฏิบัติงานเพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน	4.33	0.53	มาก	5
5. ผู้บริหารกำหนดกฎ ระเบียบและแนวปฏิบัติในการจัดสายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจน	4.51	0.53	มากที่สุด	1
6. ผู้บริหารมีกระบวนการจัดสายงานการบังคับบัญชาเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา	4.41	0.52	มาก	3
รวม	4.39	0.33	มาก	

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.33) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารกำหนดกฎ ระเบียบและแนวปฏิบัติในการจัดสายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจน เป็นอันดับแรก ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.53) และอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารกำหนดสายงานการบังคับบัญชาในการมอบหมายงานและความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = 0.53) อยู่ในระดับมาก ส่วนในลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารกำหนดบุคลากรในการปฏิบัติงานตามความเหมาะสมของงานและสอดคล้องกับความรู้ความสามารถ ($\bar{X}$ = 4.21, S.D. = 0.41) ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลกด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	n = 76		ระดับปัจจัยการบริหาร	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.		
1. ผู้บริหารนำเครื่องมือการสื่อสารและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ มาใช้ในการวิเคราะห์ จัดเก็บ ประมวลผลและการแสดงผลลัพธ์	4.33	0.53	มาก	2

2. ผู้บริหารนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพความถูกต้อง ความแม่นยำและความรวดเร็วต่อการนำมาใช้ประโยชน์	4.18	0.58	มาก	5
3. ผู้บริหารสนับสนุนเครื่องมือการสื่อสารและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย มีคุณภาพและเพียงพอในการปฏิบัติงาน	4.16	0.67	มาก	6
4. ผู้บริหารมีกระบวนการวางแผนจัดการและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกันของบุคลากรภายในสถานศึกษา	4.30	0.57	มาก	3
5. ผู้บริหารมอบหมายความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรในการบำรุงรักษาเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.37	0.59	มาก	1
6. ผู้บริหารมีกระบวนการพัฒนาบุคลากรให้เรียนรู้และทันต่อการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.21	0.57	มาก	4
รวม	4.26	0.42	มาก	

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมอบหมายความรับผิดชอบให้แก่บุคลากรในการบำรุงรักษาเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นอันดับแรก ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 0.59) และอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารนำเครื่องมือการสื่อสารและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ มาใช้ในการวิเคราะห์ จัดเก็บ ประมวลผลและการแสดงผลลัพธ์ ($\bar{X}$ = 4.33, S.D. = 0.53) อยู่ในระดับมาก ส่วนในลำดับสุดท้าย คือ ผู้บริหารสนับสนุนเครื่องมือการสื่อสารและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย มีคุณภาพและเพียงพอในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.16, S.D. = 0.67) ซึ่งอยู่ในระดับมากเช่นกัน

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

จากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยการบริหารศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก โดยภาพรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมาก ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ส่งเสริมให้บุคลากรมีการจัดสภาพแวดล้อมภายในองค์กรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน และส่งเสริมให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ความชำนาญและทักษะในการทำงาน และมีการจัดสายงานการบังคับบัญชาที่ชัดเจน สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรเชษฐ เดชประสิทธิ์ (2560) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประณตศึกษาระยอง เขต 1 โดยจากการวิจัย พบว่า ปัจจัยในการบริหารส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

และเมื่อนำข้อมูลมาพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยการบริหารที่มีค่าสูงสุด คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์การ ซึ่งอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก ได้กำหนดกฎ ระเบียบและแนวปฏิบัติในกระบวนการจัดสายงาน การบังคับบัญชาที่ชัดเจน รวมถึงการกำหนดสายงานการบังคับบัญชาในการมอบหมายงานและความรับผิดชอบอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับแนวคิดของ วิโรจน์ สารรัตน์ (2546) ที่กล่าวว่า การจัดองค์การเป็นหน้าที่ของผู้บริหารในการบริหาร โดยโครงสร้างขององค์การจะต้องมีความยืดหยุ่น และมีการประสานความร่วมมือระหว่างของบุคลากรทุกฝ่ายที่มีความชำนาญในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดกระบวนการดำเนินงานแบบบูรณาการที่ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพของงาน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของวีระนันท์ มนตรี (2562) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 จากการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในส่วนของปัจจัยรายด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดโครงสร้างองค์การ รองลงมา คือ แรงจูงใจ วัฒนธรรมองค์การ การใช้เทคโนโลยีในการบริหาร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ บรรยากาศองค์การ

รองลงมา คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก ได้มีการกำหนดจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา มีกระบวนการสร้างความไว้วางใจและความร่วมมือร่วมใจระหว่างบุคลากรผู้ร่วมงาน รวมถึงการได้รับการยอมรับและยกย่องจากบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของธ สุนทราวุธ (2551) ที่กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการต้องส่งเสริมให้บุคลากรมีภาวะผู้นำทางวิชาการเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ให้บรรลุผลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ โดยมีการสำรวจข้อมูลบุคลากรในโรงเรียนอย่างเป็นระบบและมอบหมายงานตามความรู้ความสามารถ มีการส่งเสริมให้ครูดำเนินงานอย่างมีอิสระ โดยผู้บริหารมีหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา และส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองจากการมีส่วนร่วมของผู้บริหารโรงเรียน รวมถึงส่งเสริมการปฏิบัติงานร่วมกันภายในโรงเรียนอย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับผลในการวิจัยของชนกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยม จังหวัดพิษณุโลก โดยพบว่า ในด้านภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

ส่วนด้านที่มีเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการสนับสนุนเครื่องมือการสื่อสารและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่อาจยังไม่เพียงพอต่อความต้องการในการดำเนินงานของสถานศึกษา รวมทั้งบุคลากรของสถานศึกษาบางส่วนมีภาระงานในการปฏิบัติงาน จึงส่งผลให้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศขาดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของศรีสุตา พัฒจันทร์และคณะ (2562) ที่ศึกษาเรื่อง สภาพปัจจุบัน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอน ของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยผลการวิจัยพบว่า จุดอ่อนของการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา คือ ครูขาดความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และมีภาระงานของครูมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากการวิจัย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ จึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลกควรมีการกำหนดนโยบายในการส่งเสริมด้านการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการดำเนินงาน

1.2 ผู้บริหารควรมีส่งเสริมและสนับสนุนเครื่องมือในการสื่อสารและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย มีคุณภาพและเพียงพอในการปฏิบัติงาน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของศูนย์การศึกษาพิเศษ

2.2 ควรทำการศึกษารูปแบบการบริหารระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของศูนย์การศึกษาพิเศษ

เอกสารอ้างอิง (References)

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579. กรุงเทพฯ :

สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา.

_____. (2560). แผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2560 – 2564).

กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

ชนกานต์ เอี่ยมสะอาด. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

มัธยม จังหวัดพิษณุโลก. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ธรร สุนทรายุทธ. (2551). การบริหารเชิงปฏิรูป : ทฤษฎีวิจัยและปฏิบัติทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551. (2551, 5 กุมภาพันธ์). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 125 ตอนที่ 28 ก. หน้า 2.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2546). การบริหารการศึกษาหลักการทฤษฎีหน้าที่ประเด็นและบทวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิ.

- ศรีสุตา พัฒจันทร์, ประเสริฐ เรือนนระการ, และทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2562). สภาพปัจจุบัน จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารวิทยาลัยราชสุตา*. 15(2), 47 - 61.
- วีระนันท์ มนตรี. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก. (2565). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ปีการศึกษา 2564*. พิษณุโลก : ศูนย์การศึกษาพิเศษฯ.
- ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 7 จังหวัดพิษณุโลก. (2565). *สารสนเทศ ปีการศึกษา 2564*. พิษณุโลก : ศูนย์การศึกษาพิเศษฯ.
- สุรเชษฐ เดชประสิทธิ์. (2560). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระยอง เขต 1. *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา*. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2557). *รายงานผลการติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาสของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.